

KÖRFORGÁSOS – BIO-ALAPÚ – DIGITÁLIS: AZ EURÓPAI TEXTIL TECHNOLOGAI PLATFORM (TEXTIL ETP) ÉVES KONFERENCIÁJÁNAK IDEI TÉMÁJA ÉS A JÖVŐ IPARÁNAK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

A Textil ETP¹ idei konferenciáját 2019. április 24-25-án tartotta Brüsszelben. A kétnapos konferencián mintegy 30 országból több mint 180 tag és döntéshozó vett részt. A konferenciának része volt az ETP tagjainak közgyűlése is, amely Michael Kamm urat választotta meg új elnökének.

A konferencia célja az európai textil- és ruhaipar jövőt meghatározó technológiai, ipari és politikai irányvonalainak feltárása volt. Az évente megrendezett konferencia idén az ETP és az EURATEX (Európai Textil- és Ruhaipari Szövetség) közös rendezvénye volt.

A textil- és ruházati iparág Európában és világszerte radikális változásokon megy keresztül, a piac, a technológia és a jogszabályok változásának hatására, és a változások hatása, hogy az ágazat fenntarthatóbbá, felelősségteljesebbé és fogyasztó-orientáltabbá válik.

A „gyártsd le - használd - dobd el” mottóval jellemezhető lineáris életciklust egy körforgásos modellre kell cserélni, amely vagy újrahasznosítja és újra felhasználja az ipari gyártásban felhasznált anyagokat, vagy biztonságosan visszavezeti azokat a biológiai körforgásba.

A legfontosabb textilszál-típusok biokémiai újrafeldolgozásának technológiai megvalósíthatóságát és a módszer gazdasági életképességét vizsgáló EU-projekt a RESYNTEX, amelyről a konferencia egyik szekciójának előadásai szóltak. Az eredményeket bemutató előadásokból világossá vált, hogy a projekt jelentős technológiai fejlesztésnek számít, amely során megalapozott üzleti forgatókönyv szerint és életciklus-elemzések elvégzését követően hoztak létre egy kísérleti üzemet a szlovéniai Mariborban. Mivel a nagymennyiségű ipari textil hulladék felhasználása ma még mindig túl hosszú folyamat eredménye, a RESYNTEX ülés végén a szakértői testület arra a következtetésre jutott, hogy jelentős további technológiai fejlesztésekre van szükség ennek lecsökkentésére. Mielőtt jelentős ipari beruházásokat lehetne megvalósítani, intelligens szabályozási és gazdasági ösztönzőkre is szükség van, csak ezekkel együtt lehet a hulladékfeldolgozásban továbblépni.

Az elmúlt évtizedekben tapasztalt szintetikus fosszilis alapú textilszálak látszólag megállíthatatlan piaci részesedésének növekedése a politikai és piaci nyomásnak köszönhetően hamarosan megfordulhat, mert erős a nyomás a szén-dioxid kibocsátás és a szárazföldi és a tengeri (mikro) műanyag szennyezés csökkentésére.

Valószínűtlen, hogy a főbb természetes szálak termelése, mint a pamut vagy a gyapjú kielégítse a világszerte növekvő piaci igényt, ezért a mesterséges cellulózok és az egyéb, bio-polimer alapú rostok széles választéka várhatóan jelentősen növeli ezek piaci részesedését az elkövetkező évtizedekben. Az Bio4Self néven futó EU-s projekt eredményei azt mutatták, hogy a bio-alapú textilszálak a ruházati és lakástextilként való alkalmazáson túl is jól felhasználhatók, hiszen érdekes megoldásokat kínálnak számos technikai területen, pl. textil- vagy szálerezősítésű kompozitként is.

A digitalizáció a textil- és ruhaipar számára a másik elkerülhetetlen innovációs trend, amely az ipar, a gyártástechnológia, az ellátási láncok és az elosztás teljes átalakulását fogja eredményezni. Az EURATEX 2019. április 26-i sajtóközleményében is megjelent, hogy a digitális adatfeldolgozással a folyamatok nemcsak optimalizálhatók és felgyorsíthatók, de a digitalizáció hatására eddig példátlan módon válhat átláthatóvá a globális ellátási lánc az értékeremtéstől egészen a végső fogyasztóig. Ez viszont olyan új üzleti modellek kialakulásához vezet, amelyek csökkenthetik a jelenlegi globális divat ellátási láncokban az egyenlőtlen értékalkotást és nyereségképződést, és felszámolhatják a hagyományos divatipar, a gyorsan változó divattrendek (fast fashion) okozta hatalmas mennyiségű hulladékot és a túltermelődést.

Léteznek már olyan uniós forrásból támogatott textiles projektek (TCBL vagy FBD_BMODEL), amelyeknek célja, hogy bizonyítsák azt, milyen jó választás a digitális mikro-üzemekben való helyben gyártás, mert a helyi és regionális kreatív „laborok” hatékonyan és rövid átfutással képesek gyártani, és ezzel a divatiparban jellemző jelenlegi üzleti modellt felválthatja egy új, költség- és értékalapú versenyképes modell.

Az innováció és a gazdasági fejlődés új jelentős iránya a digitális technológiák integrálása a textil- és divattermékekbe, az intelligens textilek vagy a fashiontech térhódítása. Az EURATEX új és hamarosan elinduló, EU-s forrásokból finanszírozott SmartX néven futó projektje az intelligens textiltermékek gyártásának felgyorsítását szolgálja. A következő években összesen 40 innovációt fog támogatni, ezt

---

¹ Az Európai Textil Technológiai Platform (Textil ETP) – az európai textil- és ruhaipar jövőjét szolgáló szakértői hálózat, amely összekapcsolja a textil és ruházati kutatással és innovációval foglalkozó valamennyi érdekelt felet Európában. A 2004-ben elindított platform az európai textilkutatás és innováció legnagyobb hálózata, amely mintegy 200 tagszervezetet és több mint 500 egyéni szakembert egyesít Európa-szerte. További információ: www.textile-platform.eu

célozza a már futó DeFINE projekt is, amely fashiontech start-up vállalkozásokat mentorál Európa-szerte. Az Európai Bizottságnak a HORIZON 2020 program keretében a textilkutatásra és innovációra nyújtott pénzügyi támogatása várhatóan növekedni fog a következő időszakban, mivel számos megvalósuló textilinnováció az európai kutatási és innovációs politika kulcsfontosságú témáit támogatja, mint például a fenntarthatóság, a körforgós gazdaság, bio-alapú anyagok, a személyre szabott egészség vagy az uniós ipar digitalizálása.

Paolo Canonico, az ETP elnöke a konferenciát megnyitó beszédében kijelentette: „A legtöbb szakember egyetért abban, hogy megállíthatatlan a trend a körforgós, bio-alapú, digitális és intelligens textil- és ruhaipar felé, de ebben a folyamatban még nagy a technológiai, politikai és gazdasági bizonytalanság.” Az elnök ezért felszólította az uniós döntéshozókat, hogy a jövőben is támogassák a változásra irányuló programokat és fejlesztéseket, hogy a szükséges átmenet, különösen az ágazat számos kisebb vállalata számára is sikeres legyen.

Az ETP konferencia megnyitását követő első előadó Janez Potocnik, az EU korábbi kutatási és környezetvédelmi biztosa volt, aki hangsúlyozta, hogy „Európában és világszerte a jelenlegi éghajlatváltozási politikák túlságosan egyoldalúan csak a CO₂ kibocsátásra és az energiafelhasználás csökkentésére koncentrálnak, ugyanakkor figyelmen kívül hagynak más fontos elemeket, mint például milyen mennyiségben használjuk ma fel a területeinket, a földet, a vizet és a különböző nyersanyagokat, hogyan lehet elérni globális szinten a jólét növekedését és ezt szétválasztani az erőforrások felhasználásának növekedésétől. A divatipar a textíliák és ruházati cikkek gyártásával saját maga is hozzá kell járuljon a jövőben ezeknek az erőforrásoknak a felelősségteljesebb kezeléséhez, ha fenntarthatónak akarja nevezni magát.”

Peter Dröln, az Európai Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának ipari technológiáikért felelős igazgatója, beszédében ösztönözte az ágazatot és a kutatók közösségét, hogy „valósítsanak meg merész elképzeléseket és globális méretekben hatásos textilinnovációkat az Európai Unió következő HORIZON EUROPE nevű kutatási és innovációs keretprogramjában”. A jelenleg kidolgozás alatt álló programot 2021 elején hirdetik meg.

A Textil ETP új stratégiája

Az európai textil- és ruházati ipar új irányai valamint a kutatás hatékonyabb ösztönzése új kihívást jelent a Textil ETP számára, ezért a Közgyűlés új stratégiát fogadott el az elkövetkező évekre. A platform jobban összpontosít néhány kiválasztott stratégiai innovációs témára, és igyekszik a textiliparból és a kapcsolódó ágazatokból az értéklánc valamennyi szereplőjét bevonni ezekbe a technológiákba és fejlesztési területekbe. Ezeket a témákat az idei év második felében fogják kiválasztani. A Közgyűlés jóváhagyta az igazgatótanács tagjait a 2019. július és 2020 június közötti időszakra. Új elnökként megválasztotta Michael Kamm urat. Paolo Canonico (Olaszország) leköszönő elnök, továbbra is az Igazgatóságban marad, mint a felügyelőbizottság alelnöke. Az Igazgatótanács tagjai még Katarzyna Grabowska, AUTEX (Lengyelország) és Braz Costa, Textranet (Portugália), mindketten alelnöki pozícióban.